

Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonė dėl pasiūlymo dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento dėl priemonių, susijusių su valstybėmis, kurios leidžia vykdyti netausią žvejybą, taikymo siekiant išsaugoti žuvų išteklius

(COM(2011) 888 final – 2011/0434 (COD))

(2012/C 229/21)

Pranešėjas **Gabriel SARRO IPARRAGUIRRE**

Europos Parlamentas, 2012 m. sausio 17 d., ir Taryba, 2012 m. sausio 19 d., vadovaudamiesi Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 43 straipsniu, nusprendė pasikonsultuoti su Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetu dėl

Pasiūlymo dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento dėl priemonių, susijusių su valstybėmis, kurios leidžia vykdyti netausią žvejybą, taikymo siekiant išsaugoti žuvų išteklius

COM(2011) 888 final – 2011/0434 (COD)

Žemės ūkio, kaimo plėtros ir aplinkos skyrius, kuris buvo už Komiteto darbo parengiamąjį darbą šiuo klausimu, 2012 m. gegužės 11 d. priėmė savo nuomonę.

481-ojoje plenarinėje sesijoje, įvykusioje 2012 m. gegužės 23–24 d. (2012 m. gegužės 23 d. posėdis), Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetas priėmė šią nuomonę 149 nariams balsavus už, nė vienam – prieš ir 11 susilaikius.

1. Išvados

1.1 EESRK visiškai pritaria pasiūlymui dėl reglamento. Jis sveikina Komisiją priėmus sprendimą jį pateikti ir ragina jį griežtai taikyti.

1.2 EESRK mano, kad valstybės, kurios leidžia vykdyti netausią žvejybą, yra aiškiai apibrėžtos. Tačiau laikosi nuomonės, kad 3 straipsnio 1 dalies b punkto antroje pastraipoje nustatyta sąlyga galiausiai turėtų būti tokia: „dėl žvejybos veiklos taip sumažėtų žuvų išteklių dydis, kad nebebūtų užtikrinamas didžiausias galimas tausios žvejybos laimikis **arba nebebūtų galimybės jį sužvejoti**“.

2. Padėties apžvalga

2.1 1982 m. gruodžio 10 d. Jungtinių Tautų jūrų teisės konvencijoje (UNCLOS) ir 1995 m. rugpjūčio 4 d. susitarime dėl šios konvencijos nuostatų, susijusių su vienos valstybės ribas viršijančių žuvų išteklių ir toli migruojančių žuvų išteklių apsauga ir valdymu, įgyvendinimo, žinomame pavadinimu „JT susitarimas dėl žuvų išteklių“, reikalaujama, kad visos valstybės, kurių laivynai žvejoja šiuos išteklius, bendradarbiautų.

2.2 Šis bendradarbiavimas turi būti organizuojamas per regionines žuvininkystės valdymo organizacijas (RFMO).

2.3 Jei atitinkami ištekliai nepriklauso RFMO kompetencijai, šis bendradarbiavimas turi būti vykdomas sudarant *ad hoc* susitarimus tarp žvejyba suinteresuotų valstybių.

3. Įvadas

3.1 Pasiūlymas dėl reglamento skirtas toms trečiosioms valstybėms, kurios yra suinteresuotos žuvininkystės veikla, susijusia su šių valstybių ir Sąjungos bendro intereso žuvų ištekliais,

tinkamai neatsižvelgdamos į dabartinius kitų valstybių ir Sąjungos žvejybos metodus ir (arba) teises, pareigas ar interesus vykdo žuvininkystės veiklą, kuri kelia grėsmę išteklių tvarumui, ir nebendradarbiauja su Sąjunga valdant šiuos išteklius.

3.2 Kad šios valstybės būtų skatinamos prisidėti prie išteklių išsaugojimo, pasiūlyme dėl reglamento numatomos specialios priemonės, kurias priims Sąjunga.

3.3 Šių priemonių priėmimo sistema nustatoma siekiant užtikrinti ilgalaikį Europos Sąjungos ir atitinkamų trečiųjų šalių bendro intereso žuvų išteklių tvarumą.

3.4 Kalbant apie šių priemonių taikymą, pasiūlyme apibrėžiamos sąlygos, kuriomis valstybė gali leisti vykdyti netausią žvejybą, jos teisė išdėstyti savo poziciją ir galimybė priimti taisomuosius veiksmus; prieš priimant šias priemones vykdomas jų poveikio aplinkai, prekybai, taip pat ekonominio bei socialinio poveikio vertinimas, jų taikymas skubiai nutraukiamas, jeigu atitinkama valstybė priima būtinas priemones siekdama prisidėti prie bendro intereso žuvų išteklių išsaugojimo.

3.5 Kadangi ES yra pelninga rinka žuvininkystės produktų tiekimui, jai tenka ypatinga atsakomybė užtikrinant šių valstybių prievolės bendradarbiauti vykdymą, todėl pasiūlyme dėl reglamento nustatomos operatyvios ir veiksmingos priemonės, nukreiptos prieš valstybes, atsakingas už priemones ir praktiką, kurios lemia pernelyg intensyvų žuvų išteklių išnaudojimą.

3.6 Tuo tikslu siūloma riboti ne tik žuvininkystės produktų, sužvejotų laivais, kurie vykdė bendro intereso išteklių žuvų žvejybą apie tai žinant valstybei narei, kuri leidžia vykdyti

netausią žvejybą, importą, bet ir šiems laivams teikiamas uosto paslaugas, išskyrus neatidėliotinus atvejus. Taip pat siūloma užtikrinti, kad vykdamas bendro intereso išteklių žuvų žvejybą, apie kurią žino valstybė, leidžianti vykdyti netausią žvejybą, nebūtų naudojami Sąjungos žvejybos laivai ar Sąjungos žvejybos įranga.

3.7 Pasiūlyme nurodoma, kokio pobūdžio priemonių galima imtis ir nustatomos bendrosios šių priemonių priėmimo sąlygos, kad jos būtų grindžiamos objektyviais, ekonomiškai veiksmingais, su tarptautine teise, ypač su Susitarimu dėl Pasaulio prekybos organizacijos steigimo, suderintais kriterijais.

3.8 Kartu siekiant užtikrinti veiksmingus ir nuoseklius Sąjungos veiksmus atsižvelgiama į priemones, įvestas 2008 m. rugsėjo 29 d. Reglamentu (EB) Nr. 1005/2008, nustatančiu Bendrijos sistemą, kuria siekiama užkirsti kelią neteisėtai, nedeklaruojamai ir nereglamentuojamai žvejybai, atgrasyti nuo jos ir ją panaikinti.

3.9 Galiausiai, Komisija mano, kad siekiant užtikrinti vienodas šio reglamento įgyvendinimo sąlygas jai reikėtų suteikti įgyvendinimo įgaliojimus ir kad šie įgaliojimai turėtų būti vykdomi priimant įgyvendinimo aktus, kuriais pagal 2011 m. vasario 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) Nr. 182/2011, kuriuo nustatomos valstybių narių vykdomos Komisijos naudojimosi įgyvendinimo įgaliojimais kontrolės mechanizmų taisyklės ir bendrieji principai, būtų nustatyta nagrinėjimo procedūra.

3.10 Tačiau skubos sumetimais sprendimai dėl priemonių taikymo nutraukimo turi būti priimami kaip nedelsiant taikomi įgyvendinimo aktai taip pat vadovaujantis minėtu reglamentu dėl kontrolės.

3.11 EESRK visiškai pritaria pasiūlyme dėl reglamento numatytoms veiklos priemonėms.

4. Pasiūlymo analizė ir Komiteto pastabos

4.1 *Dalykas ir taikymo sritis*

4.1.1 Pasiūlyme dėl reglamento nustatoma su trečiųjų valstybių vykdoma žuvininkystės veikla ir politika susijusių priemonių priėmimo sistema, kuria siekiama užtikrinti ilgalaikį Europos Sąjungos ir šių trečiųjų valstybių bendro intereso žuvų išteklių tvarumą.

4.1.2 Dėl šios priežasties ir vadovaujantis UNCLOS reglamentas taikomas visiems žuvų ištekliams, kurių ilgalaikis tvarumas yra bendras Europos Sąjungos ir trečiųjų valstybių interesas ir kurių valdymas užtikrinamas jų bendrais veiksmais.

4.1.3 Pagal šį pasiūlymą priimamas priemonės galima taikyti visais atvejais, kai kartu valdant bendro intereso žuvų išteklius būtina bendradarbiauti su Sąjunga, taip pat kai šis bendradarbiavimas vykdomas per regioninę žuvininkystės valdymo organizaciją ar panašią įstaigą.

4.2 *Valstybės, kurios leidžia vykdyti netausią žvejybą*

4.2.1 Trečiąją valstybę galima laikyti valstybe, kuri leidžia vykdyti netausią žvejybą, jeigu:

4.2.1.1 ji nebendradarbiauja su Sąjunga valdant bendro intereso žuvų išteklius laikantis UNCLOS nuostatų, išdėstytų šios nuomonės 2.1 punkte, ir

4.2.1.2 nepriėmė jokių žuvininkystės valdymo priemonių arba

4.2.1.3 šias priemones priėmė tinkamai neatsižvelgdama į kitų šalių, įskaitant Europos Sąjungą, teises, interesus ir pareigas ir šias žuvininkystės valdymo priemones taikant kartu su priemonėmis, kurias savarankiškai arba bendradarbiaudama su kitomis valstybėmis priėmė Sąjunga, būtų vykdoma žvejybos veikla, dėl kurios taip sumažėtų žuvų išteklių dydis, kad nebebūtų užtikrinamas didžiausias galimas tausios žvejybos laimikis.

4.2.1.4 Išteklių dydis, kuriam esant užtikrinamas didžiausias galimas tausios žvejybos laimikis, nustatomas remiantis geriausiomis turimomis rekomendacijomis.

4.2.2 EESRK mano, kad valstybės, kurios leidžia vykdyti netausią žvejybą, yra apibrėžtos aiškiai. Vis tik laikosi nuomonės, kad 3 straipsnio 1 dalies b punkto antroje pastraipoje nustatyta sąlyga galiausiai turėtų būti tokia: „dėl žvejybos veiklos taip sumažėtų žuvų išteklių dydis, kad nebebūtų užtikrinamas didžiausias galimas tausios žvejybos laimikis **arba nebebūtų galimybės jį sužvejoti**“.

4.3 *Priemonės, kurias galima priimti valstybių, kurios leidžia vykdyti netausią žvejybą, atžvilgiu*

4.3.1 Įgyvendinimo aktais Komisija šių valstybių atžvilgiu gali priimti šias priemones:

4.3.1.1 nustatyti valstybes, kurios leidžia vykdyti netausią žvejybą;

4.3.1.2 nustatyti, jeigu reikia, konkrečius laivus ar laivynus, kuriems taikomos tam tikros priemonės;

4.3.1.3 nustatyti kiekybinius žuvų ir žuvininkystės produktų, pagamintų iš bendro intereso išteklių žuvų, sužvejotų kontroliuojant valstybei, kuri leidžia vykdyti netausią žvejybą, arba

savo sudėtyje turinčių tokių žuvų, importo į Sąjungą apribojimus; šis draudimas taikomas bet kokios valstybės į Sąjungą importuojamoms žuvisms arba žuvininkystės produktams, pagamintiems iš bendro intereso išteklių žuvų;

4.3.1.4 nustatyti bet kokių susijusių rūšių žuvų ir žuvininkystės produktų, pagamintų iš šių žuvų arba savo sudėtyje turinčių šių žuvų, jeigu jos sužvejotos tomis pačiomis ankstesniame punkte nurodytomis sąlygomis, kiekybinius importo į Sąjungą apribojimus; draudimas importuoti susijusių rūšių žuvis, sužvejotas naudojant bendro intereso išteklius valstybės, kuri leidžia vykdyti netausią žvejybą, taip pat išplečiamas ir taikomas bet kokiai valstybei;

4.3.1.5 nustatyti apribojimus naudotis Sąjungos uostais su valstybių, kurios leidžia vykdyti netausią žvejybą, vėliavomis plaukiojantiems laivams, žvejojantiems bendro intereso žuvų išteklius, ir laivams, gabenantiems bendro intereso išteklių žuvis ir iš jų gautus žuvininkystės produktus, kuriuos sužvejojo su atitinkamų valstybių vėliavomis plaukiojantys laivai ar laivai, kuriems šios valstybės suteikė leidimą vykdyti tokią žvejybą, nors jie ir plaukioja su kitos valstybės vėliava; šie apribojimai netaikomi susiklosčius *force majeure* aplinkybėms ar ištikus nelaimi, vadovaujantis UNCLOS nuostatomis dėl tokių aplinkybių ir tik siekiant suteikti su šių situacijų pasekmių šalinimu tiesiogiai susijusias paslaugas;

4.3.1.6 uždrausti Sąjungos ekonominės veiklos vykdytojams pirkti bet kokį su tokios valstybės vėliava plaukiojantį žvejybos laivą;

4.3.1.7 uždrausti Europos Sąjungos žvejybos laivus perregistruoti šiose valstybėse;

4.3.1.8 uždrausti valstybėms narėms išduoti leidimą sudaryti frachtavimo susitarimus su tokių valstybių ekonominės veiklos vykdytojais;

4.3.1.9 uždrausti eksportuoti į šias valstybes su valstybės narės vėliava plaukiojančius žvejybos laivus ar žvejybos įrangą ir reikmenis, būtinus bendro intereso išteklių žuvisms žvejoti;

4.3.1.10 uždrausti valstybių narių piliečiams su valstybių, kurios leidžia vykdyti tokią žvejybą, piliečiais sudaryti privačius prekybos susitarimus, kuriais su valstybės narės vėliava plaukiojantiems žvejybos laivams būtų suteikiama galimybė naudotis šių valstybių žvejybos galimybėmis, ir

4.3.1.11 uždrausti bendras valstybės narės žvejybos laivų ir su tokios valstybės vėliava plaukiojančių žvejybos laivų žvejybos operacijas.

4.3.2 EESRK mano, kad visų šių priemonių taikymas turi valstybes, kurios leidžia vykdyti netausią žvejybą, atgrasyti nuo tokios praktikos. Be to, Komitetas laikosi nuomonės, kad tai yra veiksmingiausias iš galimų Sąjungos priemonių, todėl ne tik

sveikina Komisiją dėl sprendimo pateikti šį pasiūlymą dėl reglamento, kuriuo išplečiamos ir patobulinamos reglamente dėl neteisėtos žvejybos numatytos priemonės, bet ir ragina Komisiją užtikrinti jo griežtą taikymą ir tinkamą kontrolę. Komitetas taip pat išpėja, kad net jei ir bus kreipiamasi į Pasaulio prekybos organizaciją, nereikėtų abejoti dėl tolesnio jo taikymo, kadangi tik taip galima užtikrinti ilgalaikį Europos Sąjungos ir trečiųjų valstybių bendro intereso žuvų išteklių tausumą.

4.4 *Pagal šį pasiūlymą dėl reglamento priimamoms priemonėms taikomi bendrieji reikalavimai*

4.4.1 Taikomi šie bendrieji reikalavimai:

4.4.1.1 priimamos priemonės visais atvejais turi būti susijusios su bendro intereso išteklių išsaugojimu ir taikomos kartu su Sąjungos laivams nustatytais žvejybos apribojimais ar su žuvų ir žuvininkystės produktų, kurie yra pagaminti iš tų žuvų arba kurių sudėtyje yra tų žuvų, gamybos ar vartojimo Sąjungoje apribojimais, taikomais tam tikroms rūšims, dėl kurių pagal šį pasiūlymą dėl reglamento priimtos priemonės; šiuos apribojimus susijusių rūšių žuvisms galima taikyti tik tuo atveju, jei jos sužvejotos vykdant bendro intereso žuvų išteklių žvejybą;

4.4.1.2 priimamos priemonės turi derėti su įpareigojimais, nustatytais tarptautiniuose susitarimuose, pagal kuriuos Sąjunga yra viena iš susitariančiųjų šalių, ir visomis kitomis atitinkamomis tarptautinės teisės normomis;

4.4.1.3 priimant priemones atsižvelgiama į pagal Reglamentą (EB) Nr. 1005/2008 dėl neteisėtos žvejybos jau priimtas priemones;

4.4.1.4 priimamos priemonės neturi diskriminuoti valstybių, kuriose yra tokios pat sąlygos, ir jomis negali būti paslėptai apribojama tarptautinė prekyba;

4.4.1.5 Komisija prieš priimant šias priemones atlieka jų poveikio aplinkai, prekybai, taip pat ekonominio bei socialinio poveikio vertinimą.

4.4.1.6 Priimant priemones numatoma atitinkama jų vykdymo užtikrinimo sistema, kurią taiko kompetentingos institucijos.

4.4.2 EESRK šiuos reikalavimus laiko logiškais ir todėl jiems pritaria.

4.5 *Prieš priimant priemones taikomi reikalavimai*

4.5.1 Jei vadovaujantis pasiūlymu reikia priimti priemones, Komisija atitinkamai valstybei apie tai iš anksto praneša – informuoja apie priežastis ir apibūdina priemones, kurių pagal šį

reglamentą būtų galima imtis jos atžvilgiu. Prieš pradėdant šias priemones taikyti valstybei suteikiama tinkama galimybė raštiškai atsakyti į tą pranešimą ir ištaisyti padėtį.

4.6 Priemonių taikymo laikotarpis

4.6.1 Priimtoms priemonėms nustojamos taikyti tai valstybei priėmus reikiamas taisomąsias priemones, kurios yra suderintos su Sąjunga ir, jei reikia, kitomis atitinkamomis valstybėmis arba nemažina ES savarankiškai ar kartu su kitomis valstybėmis priimtų atitinkamų žuvų išteklių išsaugojimo priemonių poveikio.

4.6.2 Įgyvendinimo aktais Komisija nustatys, ar įvykdytos pirmiau su valstybe suderintos sąlygos, ir prireikus nurodys, kad priimtų priemonių taikymas nutraukiamas.

4.6.3 Jeigu būtina imtis su nenumatytais ekonominiais ir socialiniais trikdžiais susijusių tinkamai pagrįstų skubių priemonių, Komisija priims nedelsiant taikomus įgyvendinimo aktus, kuriais nustatys, kad priimtų priemonių taikymas nutraukiamas.

4.6.4 Siekiant užtikrinti tinkamą reglamento įgyvendinimą, vadovaujantis Reglamentu (ES) Nr. 182/2011 dėl valstybių narių vykdomos kontrolės taisyklių, Komisijai talkins komitetas.

4.6.5 EESRK pritaria numatytam priimtų priemonių taikymo nutraukimo būdui ir mano, kad taikymas nedelsiant yra logiška išeitis, kai būtina imtis skubių priemonių, ypač besivystančių valstybių atveju.

2012 m. gegužės 23 d., Briuselis

Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto
pirmininkas
Staffan NILSSON
